

UVODNA RIJEČ

GOSTUJUĆE UREDNICE

Poštovani čitatelji,

Ovaj broj časopisa Političke perspektive tematski je posvećen pravima i položaju nacionalnih manjina u regionalnom i širem međunarodnom kontekstu. U njemu se, u suradnji Uredništva časopisa i Centra za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu (CeMSS), čitateljima na uvid daje izbor nekoliko tekstova koji su proizašli iz doprinosa autora koji su sudjelovali na 19. međunarodnom znanstvenom skupu „Nacionalne manjine u demokratskim društvima”, održanom na Brijunima od 21. do 24. svibnja 2015. godine. Tu znanstvenu konferenciju tradicionalno organizira CeMSS, uz potporu Zaklade Friedrich Ebert i Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. „Nacionalne manjine u demokratskim društvima”, čiji je glavni organizator prof. dr. sc. Siniša Tatalović (Fakultet političkih znanosti), ujedno je najdugovječniji skup što ga zagrebačka ispostava Zaklade Friedrich Ebert podupire od otvaranja svoga ureda u Zagrebu 1996. godine.

Središnja tema 19. skupa bila je *Ostvarivanje manjinskih prava u vremenu krize*. U tome kontekstu raspravljalo se o nizu značajnih tema kao što su: utjecaj članstva u Europskoj uniji na prava nacionalnih manjina, utjecaj regionalne suradnje na zaštitu nacionalnih manjina u europskom prostoru, modeli političkog predstavljanja nacionalnih manjina, pravo nacionalnih manjina na službenu uporabu jezika i pisma, interkulturalno obrazovanje, ostvarivanje prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, strategije upravljanja različitostima u demokratskim državama itd. Na skupu je sudjelovalo 50 znanstvenika iz Slovenije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Češke i Hrvatske. U dvadeset dva referata razmatrani su različiti teorijski koncepti i praktični aspekti ostvarivanja prava nacionalnih manjina u državama jugoistoka Europe. Poseban je naglasak stavljen na razmatranje utjecaja gospodarske i političke krize na ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava. Osim znanstvenika iz spomenutih zemalja, na skupu su sudjelovali i zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom

saboru. U okviru skupa održana je i tradicionalna Regionalna škola ljudskih i manjinskih prava, koju su pohađali studentice i studenti Fakulteta političkih nauka iz Beograda, Fakulteta političkih znanosti iz Zagreba, te studenti na razmjeni u okviru ERASMUS programa, što je predstavljalo dodatnu vrijednost i ojačalo edukativni karakter konferencije.

Sama dugovječnost skupa i interes znanstvenika za istraživanje brojnih aspekata korpusa ljudskih i manjinskih prava, ali i važnost manjinskog pitanja u unutarnjim i vanjskim politikama različitih država, svjedoče o tome da je potreban kontinuirani znanstveni angažman kako bi se pitanje prava na različitost, te manifestacije različitosti u političkom, kulturnom i širem društvenom kontekstu, sagledalo na objektivnim osnovama i time pretočilo u pozitivne prakse. U kontekstu jugoistočne Europe, osobito država nastalih raspadom bivše Jugoslavije, multietnički karakter društava nalaže potrebu iznalaženja održivih, demokratskih politika prema manjinama, odnosno modela upravljanja različitostima, čija dosljedna primjena ne smije biti ovisna o političkim mijenama. Politički procesi i promjene u širem europskom okruženju, potaknute pojačanim kretanjem stanovništva unutar EU, ali i dolazak novog stanovništva koje će oblikovati tzv. nove manjine, važni su faktori koje je potrebno sagledati u mogućem budućem redefiniranju odnosa između etničkih većina i tradicionalnih manjinskih zajednica, te odnosa između domicilnog stanovništva različitih država i novih migrantskih zajednica. Time pitanje upravljanja etničkim različitostima (*ethnic diversity management*) i kvalitetnih i koherentnih politika integracije i inkluzije poprima dodatni značaj i karakter ne samo u nacionalnim okvirima, nego i na razini Europske unije. To ujedno otvara i nove prostore promišljanja koji će, uz sagledavanje postojećih otvorenih pitanja u pogledu politika prema nacionalnim manjinama, osigurati opravdanost i interes za predstojeće godišnje konferencije „Nacionalne manjine u demokratskim državama”.

Organizatori konferencije zahvaljuju Uredništvu časopisa Političke perspektive na tome što je prepoznalo važnost problematike manjinskih prava i pružilo priliku široj čitalačkoj publici da stekne uvid u recentna kretanja u okviru nekoliko specifičnih tema kojima se bave četiri izdvojena teksta.

RUŽICA JAKEŠEVIĆ

Predstojnica Centra za međunarodne i sigurnosne studije
Fakulteta političkih znanosti